

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: - Υπόλογοι ΕΛΚΕ ΑΕΙ - η εντολή πραγματοποίησης της δαπάνης από τον Επιστημονικός Υπεύθυνο για την εκτέλεση των ερευνητικών και τεχνολογικών προγραμμάτων και έργων συνιστά προεχόντως άσκηση οικονομικής και χρηματικής διαχείρισης των κονδυλίων του Ειδικού Λογαριασμού, που τον καθιστά υπόλογο. Προηγούμενη ακρόαση. Αιτιολογία της καταλογιστικής πράξης. Περιορισμός του καταλογισθέντος ποσού κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 36 παρ. 3 του ν.3848/2010.

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΙV

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 13 Μαρτίου 2018, με την ακόλουθη σύνθεση: Αγγελική Μαυρουδή, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Αγγελική Πανουτσακοπούλου (εισηγήτρια) και Ασημίνα Σακελλαρίου, Σύμβουλοι, Αντιγόνη Στίνη και Ευπραξία Δημολιού, Πάρεδροι, οι οποίες μετέχουν με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε ο Αντεπίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Ιωάννης Κάρκαλης, ως νόμιμος αναπληρωτής της Γενικής Επιτροπής της Επικρατείας, η οποία είχε κώλυμα.

Γραμματέας: Ολυμπία Κωνσταντακοπούλου, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από 9.3.2017 (... /17.3.2017) έφεση του Β... Κ... του Π..., κατοίκου Α... (Σ... ...), ο οποίος παραστάθηκε μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου του Χ... Δ... (ΑΜ/ΔΣ ... ...),

κατά: **α)** του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, **β)** του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία « Δ...», νομίμως εκπροσωπούμενου, το οποίο παραστάθηκε διά του πληρεξουσίου δικηγόρου του Γ... Κ...(Α.Μ./Δ.Σ. Π...), **γ)** του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων και Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του ... και

κατά της .../10.2.2017 καταλογιστικής πράξης της Επιτροπής του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Ν. ....

Το Ελληνικό Δημόσιο, που εκπροσωπεί νομίμως ο Υπουργός Οικονομικών, παραστάθηκε δια του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Παναγιώτη Λαμπρόπουλου.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του εκκαλούντος, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της έφεσης.

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της έφεσης.

Τον δικηγόρο του Δ... ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της έφεσης.

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την απόρριψη της έφεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού μελέτησε τη δικογραφία

Σκέφθηκε κατά το Νόμο και

Αποφάσισε τα ακόλουθα:

Ι. Με την κρινόμενη έφεση, όπως αναπτύσσεται με το από 8.3.2018 υπόμνημα, ζητείται η ακύρωση της .../10.2.2017 πράξης της Επιτροπής του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Ν. ...., με την οποία καταλογίστηκε ο εκκαλών, ως Επιστημονικός Υπεύθυνος των έργων Α (Ε.Λ.Κ.Ε..../Δ...), Β και Γ του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων και Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Δ... υπέρ του εν λόγω Ειδικού Λογαριασμού αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τη Χ... Σ..., με το ποσό των 115.390 ευρώ, πλέον νομίμων

Απόφαση 0214/2020

προσαυξήσεων, με την αιτιολογία ότι το ως άνω ποσό συνιστά έλλειμμα στη διαχείριση του προαναφερόμενου Λογαριασμού κατά τα οικονομικά έτη 2011 και 2012. Η ένδικη έφεση, για την οποία έχει καταβληθεί το προσήκον παράβολο (βλ. το Σειράς Θ' 1904083 με Α/Α .../18.10.2017 διπλότυπο είσπραξης τύπου Α' της Δ.Ο.Υ. Α...), έχει ασκηθεί εμπροθέσμως και κατά τα λοιπά νομοτύπως. Πλην όμως, απαραδέκτως στρέφεται κατά του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ο οποίος δεν νομιμοποιείται παθητικώς στην παρούσα δίκη, δοθέντος ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 8 παρ. 1, 11 παρ. 1 του π.δ/τος 1225/1981 «περί εκτελέσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου διατάξεων» (Α' 304) και 1 παρ. 1 του Δ/τος της 26 Ιουνίου/10 Ιουλίου 1944 «Περί κώδικος των νόμων περί δικών του Δημοσίου» (Α' 139), διάδικος στη δίκη ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι το Ελληνικό Δημόσιο, που εκπροσωπείται μόνον από τον Υπουργό Οικονομικών (I Τμ. 3456/2014, 899/2012). Επίσης απαραδέκτως στρέφεται κατά του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Δ... καθόσον αυτός αποτελεί μεν χωριστή ομάδα περιουσίας εντός της περιουσίας του ανωτέρω Πανεπιστημίου, όμως στερείται αυτοτελούς νομικής προσωπικότητας, με συνέπεια να μη νομιμοποιείται παθητικώς στην παρούσα δίκη (Ελ.Συν. Ολομ. 2679/2016, 27/2010, IV Τμ. 3760/2013, 10/2012, 2689/2011, 1997/2006, 320/2005). Κατά τα λοιπά, η έφεση είναι τυπικά δεκτή και πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα.

II. Α. Από τις διατάξεις των άρθρων 32 παρ. 1 του ν.δ/τος 496/1974 «Περί Λογιστικού των Ν.Π.Δ.Δ.» (Α' 204), 3 παρ. 1 και 6 παρ. 2 του, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 38 του ως άνω ν.δ/τος, εκδοθέντος π.δ. 656/1975 «Περί των υποχρεώσεων, ευθυνών και καταλογισμών των οργάνων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» (Α' 217), 15, 17, 22, 25, 27 και 33 του Οργανισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου (π.δ. 774/1980, Α' 189), το οποίο ίσχυε κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο (βλ. ήδη άρθρα 1, 28, 38, 44-46 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος έχει κυρωθεί με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013, Α' 52), συνάγεται ότι δημόσιοι υπόλογοι είναι οι εντεταλμένοι την είσπραξη εσόδων ή την πληρωμή εξόδων του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου καθώς και όσοι, με οποιονδήποτε τρόπο, έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση, διαχειρίζονται χρήματα, αξίες ή υλικό που ανήκει στο Δημόσιο, σε ο.τ.α. ή σε ν.π.δ.δ., επίσης δε και κάθε άλλο πρόσωπο που, εξαιτίας της φύσης των υπηρεσιακών του καθηκόντων, θεωρείται από ειδική διάταξη νόμου ως δημόσιος υπόλογος ή υπόλογος ν.π.δ.δ. ή ο.τ.α.. Εξάλλου, ως έλλειμμα διαχείρισης χρηματικού νοείται κάθε επί το έλαττον αδικαιολόγητη διαφορά μεταξύ της ποσότητας των χρημάτων που έπρεπε να υπάρχει σε μία δεδομένη στιγμή, σύμφωνα με τους τηρούμενους λογαριασμούς και με βάση νόμιμα διαχειριστικά στοιχεία και εκείνης που πράγματι υπάρχει, επομένως και τα χρηματικά διαθέσιμα που δεν εισήχθησαν, ως έσοδο, στη δημόσια διαχείριση, καθώς και κάθε «ανοίκειος» πληρωμή, η οποία δεν στηρίζεται σε νόμιμα και πλήρη δικαιολογητικά ή εκείνη για τη διενέργεια της οποίας δεν τηρήθηκε η νόμιμη διαδικασία (Ε.Σ. Ολ. 34/2018, 1994/2016, 1161, 2926/2015, 4318/2013, 1584, 2293/2011, 1745/2010 κ.άλ.). Για τα ελλείμματα αυτά, ο υπόλογος ευθύνεται κατ' αρχήν για κάθε πταίσμα, δηλαδή και για ελαφρά αμέλεια, η υπαιτιότητα δε αυτή τεκμαίρεται, με αποτέλεσμα να απαλλάσσεται μόνον εάν ο ίδιος επικαλεστεί και αποδείξει ότι δεν τον βαρύνει κανενός βαθμού υπαιτιότητα ως προς την επέλευσή τους ή ότι διακόπηκε ο αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ των τυχόν υπαίτιων πράξεων ή παραλείψεων αυτού και του δημιουργηθέντος ελλείμματος (βλ. Ελ. Συν. IV Τμ. 83.../2017). Περαιτέρω, ελαφρά αμέλεια υπάρχει όταν δεν καταβάλλεται η απαιτούμενη, από τις περιστάσεις ή η αποκτώμενη από τη συνήθη εκτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων, επιμέλεια του μέσου συνετού και ευσυνείδητου ικανού προς

Απόφαση 0214/2020

δικαιοπραξία φυσικού προσώπου, κινουμένου μέσα στον συγκεκριμένο κύκλο της επαγγελματικής και κοινωνικής δραστηριότητας. Εξάλλου, βαρεία αμέλεια υπάρχει όταν δεν καταβάλλεται όχι μόνο η στις συναλλαγές αντικειμενικά και αφηρημένα απαιτούμενη επιμέλεια του μέσου συνετού και ευσυνείδητου ανθρώπου, αλλά ούτε και η στοιχειώδης επιμέλεια του κοινού και συνηθισμένου, ικανού προς δικαιοπραξία φυσικού προσώπου, την οποία αξιώνει ο νόμος από όλους τους ανθρώπους, όταν κινούνται μέσα στο κύκλο της επαγγελματικής και κοινωνικής τους δραστηριότητας, με αποτέλεσμα η αμελής συμπεριφορά να εμφανίζεται ως σοβαρή και ασυνήθιστη και να εκδηλώνεται ως ιδιαίτερα μεγάλη εκτροπή από τους κανόνες της καταβαλλόμενης, από τον κοινό και συνήθη άνθρωπο κατά τις συναλλαγές επιμέλειας (Ολ. Ε.Σ. 506/2011, 1805/2007, 765/1998, 1051/1995). Σε περίπτωση που η υπαιτιότητα του υπολόγου εξικνεύεται μέχρι του βαθμού της βαρείας αμελείας ή του δόλου, καταλογίζονται σε βάρος του, πέραν του ποσού του ελλείμματος και οι εκάστοτε οριζόμενες από τις διατάξεις των άρθρων 5 και 6 του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974, Α' 90) προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής.

Β. Κατά γενική αρχή του διοικητικού δικαίου απορρέουσα ευθέως από τις αρχές του Κράτους Δικαίου (πρβλ. και άρθρο 17 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας), η ατομική διοικητική πράξη καταλογισμού του Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που επιφέρει δυσμενείς συνέπειες για τους διοικουμένους, πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Ειδικότερα δε, απαιτείται να εμπεριέχεται σ' αυτήν, έστω και με αναφορά σε άλλα έγγραφα του φακέλου, επαρκής αιτιολογία που να καθιστά γνωστή στο διοικούμενο την αιτία για την οποία αυτός καταλογίζεται. Τοιουτοτρόπως πρέπει να προκύπτουν η νομική και ιστορική αιτία του καταλογισμού, τα στοιχεία που προσδιορίζουν την ιδιότητα του υποχρέου ως υπολόγου συγκεκριμένης διαχείρισης έναντι του δικαιούχου Δημοσίου ή του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και στοιχειοθετούν την ύπαρξη και το ύψος του ελλείμματος της διαχείρισης, καθώς και τις ενέργειες του υπολόγου που συνδέονται αιτιωδώς με την επέλευσή του.

Γ. Στην παρ. 2 του άρθρου 20 του Συντάγματος ορίζεται ότι «Το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερομένου ισχύει και για κάθε διοικητική ενέργεια ή μέτρο που λαμβάνεται σε βάρος των δικαιωμάτων ή συμφερόντων του». Με τη διάταξη αυτή θεσπίζεται υπέρ του διοικουμένου το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης, υπό την έννοια ότι πρέπει να παρέχεται σ' αυτόν η δυνατότητα, πριν από την έκδοση σε βάρος του δυσμενούς διοικητικής πράξης, να εκφράσει τις απόψεις και τις αντιρρήσεις του. Η πρόσκληση για την άσκηση του ανωτέρω ατομικού δικαιώματος δεν απαιτείται να περιβληθεί ορισμένο πανηγυρικό τύπο. Αρκεί η με κάθε δυνατό τρόπο παραχώρηση στον ενδιαφερόμενο της ευχέρειας να αμυνθεί επί των διαπιστώσεων του καταλογίζοντος οργάνου και να προβάλει τις απόψεις και τους ισχυρισμούς του (βλ. ενδ. Ολ. 1389/2018, 1810/2014). Συνεπώς, πληρούται ο τύπος της προηγούμενης ακρόασης όταν ο υπόλογος, πριν από την έκδοση της καταλογιστικής πράξης, καλείται, στο πλαίσιο των ρυθμίσεων των άρθρων 38 παρ. 4 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο και 154 του π.δ. 1225/1981, με την έκδοση Φύλλου Μεταβολών και Ελλείψεων (Φ.Μ.Ε.), να παράσχει τις αναγκαίες πληροφορίες και να επιφέρει τις ενδεικνυόμενες διορθώσεις στους οικείους λογαριασμούς και τα σχετικά βιβλία, άλλως να αναπληρώσει το συγκεκριμένο έλλειμμα, οπότε μπορεί να λάβει γνώση όλων των εγγράφων του φακέλου και να προβάλει εξαντλητικά τις απόψεις του τόσο για την ύπαρξη όσο και για το ύψος του ελλείμματος, καθώς και για οποιοδήποτε άλλο κρίσιμο έγγραφο ή διαπίστωση, στην οποία έχει καταλήξει το ελεγκτικό όργανο.

Δ. Το π.δ. 432/1981 «Περί συστάσεως Ειδικών Λογαριασμών αξιοποίησης κονδυλίων για την εκτέλεση ερευνητικών έργων στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

Απόφαση 0214/2020

της Χώρας» (Α'118), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 18 του ν. 706/1977 (Α'279), διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 6 παρ. 4 του ν. 1514/1985 (Α'13) και ακολούθως τροποποιήθηκε αρχικά με την, κατ' εξουσιοδότηση της τελευταίας αυτής διάταξης, εκδοθείσα Β1/819/1988 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας (Β'920) και ακολούθως με την ΚΑ/679/22.8.1996 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Β'826), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 36 του ν. 3794/2009 (Α' 156), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, ήτοι μετά την τροποποίηση των διατάξεων της ως άνω 679/1996 κοινής Υπουργικής απόφασης με το άρθρο 36 του ν. 3848/2010 (Α' 71), στο άρθρο 1 ορίζει ότι «1. Συνιστάται σε καθένα από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ), καθώς και τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΤΕΙ) της χώρας Ειδικός Λογαριασμός για την αξιοποίηση των κονδυλίων επιστημονικής έρευνας, εκπαίδευσης, κατάρτισης, τεχνολογικής ανάπτυξης και παροχής σχετικών υπηρεσιών, ο οποίος αναφέρεται παρακάτω ως «Λογαριασμός». 2. (...)», στο άρθρο 2 παρ. 1 ότι «Πόροι του Λογαριασμού είναι: (...) δ) Έσοδα από παροχές υπηρεσιών προς τρίτους (...)», στο άρθρο 3 ότι «1. Η διοίκηση και διαχείριση του Λογαριασμού πραγματοποιείται από τα όργανά του και είναι ανεξάρτητη από τη διοίκηση ή διαχείριση των Α.Ε.Ι. (...). 2. Όργανα διοικήσεως και διαχειρίσεως του Λογαριασμού είναι: α) Η Επιτροπή Εκπαίδευσης και Ερευνών. β) Η Γραμματεία του Λογαριασμού», στο άρθρο 4, ότι «1. Η Επιτροπή Διαχείρισης του Ειδικού Λογαριασμού, καλουμένη εφεξής «Η Επιτροπή», συγκεκριμένα σε κάθε Α.Ε.Ι. (...) απαρτίζεται από εκπροσώπους όλων των Τμημάτων του Α.Ε.Ι. (...) και πλέον έναν από τους Αντιπρυτάνεις του Α.Ε.Ι. (...) 6. Η Επιτροπή έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες: (...) β. Επικουρεί την Πρυτανεία του ΑΕΙ (...) καθώς και τη Σύγκλητο του ΑΕΙ (...) στο συντονισμό των ερευνητικών, εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών έργων των ΑΕΙ (...) που χρηματοδοτούνται μέσω του Ειδικού Λογαριασμού και εισηγείται σχετικά με τη λήψη μέτρων για την εξασφάλιση πόρων του Λογαριασμού. γ. Προτείνει στη Σύγκλητο του ΑΕΙ (...) τρόπους αξιολόγησης, επιλογής, χρηματοδότησης, πληρωμής των δαπανών και παραλαβής των αποτελεσμάτων των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, τεχνολογικών έργων και γενικά των αναλαμβανόμενων στα πλαίσια της παρούσας και των γενικών διατάξεων έργων. δ. Εγκρίνει, σύμφωνα με τις παραπάνω διαδικασίες, προτάσεις για χρηματοδότηση ερευνητικών, τεχνολογικών, εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών έργων από το Λογαριασμό με τη συνεργασία των σχολών, τμημάτων και τομέων, και στο πλαίσιο του Οδηγού χρηματοδότησης του Ειδικού Λογαριασμού του άρθρου 9 της απόφασης αυτής. ε. (...) στ. Συντάσσει τον Οδηγό Χρηματοδότησης του Ειδικού Λογαριασμού (...)», στο άρθρο 7 ότι «1. Τα έσοδα του Λογαριασμού που προέρχονται από οποιαδήποτε από τις πηγές που αναφέρονται στο άρθρο 2 του παρόντος κατατίθενται σε λογαριασμό Τράπεζας με τίτλο “Ειδικός Λογαριασμός” και αναλαμβάνονται και διατίθενται με ειδικές εντολές του Προέδρου της Επιτροπής ή εξουσιοδοτημένου απ' αυτόν μέλους της Επιτροπής. 2. Ποσοστό μέχρι 25% του συνολικού προϋπολογισμού κάθε έργου που χρηματοδοτείται μέσω του λογαριασμού και ειδικότερα από οποιονδήποτε πόρο του, διατίθεται κατά προτεραιότητα σε κάθε ίδρυμα για την ενδεχόμενη χρήση του προσωπικού, των εγκαταστάσεων και οργάνων του κατά την εκτέλεση του χρηματοδοτούμενου έργου και για τα έξοδα λειτουργίας του Λογαριασμού. Το ποσοστό αυτό καθορίζεται με βάση την απόφαση ή τη σύμβαση χρηματοδότησης του έργου και στα πλαίσια που θέτουν οι φορείς χρηματοδότησης και ο Οδηγός χρηματοδότησης του άρθρου 9 της απόφασης αυτής. Τυχόν πλεονάσματα του Λογαριασμού μετά την αφαίρεση των ως άνω δαπανών, καθώς και γενικές επιχορηγήσεις ή έσοδα από τη διαχείριση των πόρων του Ε.Λ., κατανέμονται από την Επιτροπή μετά από έγκριση προϋπολογισμού που υποβάλλει η Επιτροπή προς τη

Απόφαση 0214/2020

Σύγκλητο του ΑΕΙ ή τη συνέλευση του ΤΕΙ. Ο προϋπολογισμός συντάσσεται με τη σύμφωνη γνώμη του Πρυτανικού Συμβουλίου του ΑΕΙ ή του Διοικητικού Συμβουλίου του ΤΕΙ (...). 3. Η κίνηση του Ειδικού Λογαριασμού, ο έλεγχος και η εντολή πληρωμής σε βάρος του Λογαριασμού και υπέρ δικαιούχων ενεργούνται σύμφωνα με την παρούσα απόφαση και τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, όπως αυτός ισχύει χωρίς καμία αναφορά ή περιορισμό από τις διατάξεις που διέπουν τη διάθεση, κατανομή και ανάλωση των πιστώσεων του ιδρύματος και κατά παρέκκλιση των διατάξεων για το Δημόσιο Λογιστικό, τις κρατικές προμήθειες, τις δημόσιες επενδύσεις, την ανάθεση μελετών και κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης. 4. Η πραγματοποίηση κάθε δαπάνης απαιτεί εντολή από τον επιστημονικό υπεύθυνο του έργου εφόσον η δαπάνη αυτή ρητά προβλέπεται στον προϋπολογισμό του έργου. Σε διαφορετική περίπτωση απαιτείται και η έγκριση του Προέδρου της Επιτροπής, ή άλλου οργάνου που ορίζεται από τον Οδηγό χρηματοδότησης (...), στο άρθρο 8 ότι «1. Ο τακτικός έλεγχος της οικονομικής διαχείρισης του Λογαριασμού και ο έλεγχος του ισολογισμού του πραγματοποιείται κάθε χρόνο από δύο ορκωτούς ελεγκτές που ορίζονται με απόφαση της Συγκλήτου (...). 2. Ο έλεγχος των δαπανών θα ενεργείται με βάση τα πρωτότυπα δικαιολογητικά, δηλαδή τα σχετικά τιμολόγια και αποδείξεις των προμηθευτών ή δελτία παροχής υπηρεσιών, τα οποία θα τηρεί η Γραμματεία για κάθε πραγματοποιούμενη δαπάνη, και χωριστά για κάθε εκτελούμενο έργο. 3. Το διαχειριστικό έτος του Λογαριασμού συμπίπτει με το οικονομικό έτος (...). 4. Οι ορκωτοί λογιστές που ασκούν τον τακτικό έλεγχο οικονομικής διαχείρισης του Λογαριασμού υποβάλλουν μέχρι το τέλος Ιουνίου κάθε έτους, έκθεση για τη διαχείριση και τον απολογισμό του διαχειριστικού έτους που έληξε. Οι εκθέσεις υποβάλλονται στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, τον Υπουργό Ανάπτυξης, στον Υπουργό Οικονομικών, το Ελεγκτικό Συνέδριο, στη Σύγκλητο του ΑΕΙ (...) και στην Επιτροπή του Λογαριασμού. 5. Ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να ζητήσει οποτεδήποτε έκτακτους ελέγχους της οικονομικής διαχείρισης του Λογαριασμού. Ο Ειδικός Λογαριασμός μπορεί να ελέγχεται οποτεδήποτε, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 393/1994 (ΦΕΚ Α' 219)» και στο άρθρο 9 ότι «1. Η Επιτροπή συντάσσει και δημοσιεύει Οδηγό χρηματοδότησης του Ειδικού Λογαριασμού, όπου περιγράφει αναλυτικά τα όργανα και τις διαδικασίες για την αξιολόγηση, επιλογή και χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 για την οικονομική διαχείριση των έργων και για τη διάδοση των αποτελεσμάτων των ερευνών και των άλλων δραστηριοτήτων που χρηματοδοτούνται μέσω του Λογαριασμού. 2. Με τον οδηγό καθορίζονται επίσης οι αρμοδιότητες και οι υποχρεώσεις των υπευθύνων έργου, για τις διάφορες κατηγορίες δραστηριοτήτων (ανάπτυξη εκπαιδευτικής υποδομής, ερευνητικά έργα, έργα επιμόρφωσης κ.λπ.), καθώς και θέματα αμοιβών των συμμετεχόντων σε έργα που χρηματοδοτούνται μέσω του Λογαριασμού. 3. Ο Οδηγός χρηματοδότησης εγκρίνεται από τη Σύγκλητο του ΑΕΙ (...). 4. Ο "Οδηγός χρηματοδότησης" μπορεί, εφόσον προκύπτει ανάγκη, να τροποποιείται και να συμπληρώνεται. Ο Οδηγός και κάθε τροποποίησή του κοινοποιούνται στα Υπουργεία Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Ανάπτυξης και Οικονομικών (...).».

Περαιτέρω, με τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 4 του ν. 2771/1999 (Α' 280), οι Ειδικό Λογαριασμοί Κονδυλίων και Έρευνας των Α.Ε.Ι. διατηρήθηκαν σε ισχύ υπό το υφιστάμενο κατά τον χρόνο εκείνο καθεστώς τους, ενώ με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 2 εδ. α' του ν. 3027/2002 «Ρύθμιση θεμάτων οργανισμού Σχολικών Κτιρίων, ανώτατης εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (Α' 152), ορίστηκε ότι «α) Η Επιτροπή Διαχείρισης του Ειδικού Λογαριασμού, που προβλέπεται στο άρθρο 4 της κοινής υπουργικής απόφασης με αριθμό ΚΑ 679/22.8.1996 (ΦΕΚ 826 Β') συντάσσει "Οδηγό Χρηματοδότησης και Διαχείρισης" του Ειδικού Λογαριασμού, ο οποίος εγκρίνεται από

Απόφαση 0214/2020

τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου ή τη Συνέλευση του Τ.Ε.Ι., κατά περίπτωση. αα) Στον Οδηγό Χρηματοδότησης και Διαχείρισης περιγράφονται συνολικά τα όργανα, οι διαδικασίες αξιολόγησης, επιλογής, χρηματοδότησης και οικονομικής διαχείρισης των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης, καθώς και η διάδοση, αξιοποίηση και εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων και προϊόντων των ερευνητικών και άλλων δραστηριοτήτων που χρηματοδοτούνται μέσω του Ειδικού Λογαριασμού. ββ) Με τον Οδηγό Χρηματοδότησης και Διαχείρισης καθορίζονται επίσης οι αρμοδιότητες, οι υποχρεώσεις των υπευθύνων των έργων για τις διάφορες κατηγορίες δραστηριοτήτων, το πλαίσιο και τα θέματα αμοιβών όσων συμμετέχουν σε έργα που χρηματοδοτεί και διαχειρίζεται ο Λογαριασμός, καθώς και κάθε περίπτωση χρηματοδότησης και οικονομικής διαχείρισης που δεν προβλέπεται από την ανωτέρω κοινή υπουργική απόφαση». Εν συνεχεία, σύμφωνα με τις προδιαληφθείσες διατάξεις των ανωτέρω νομοθετημάτων, η Επιτροπή Διαχείρισης του Ειδικού Λογαριασμού του Δ...εξέδωσε τον εγκριθέντα από τη Σύγκλητο του Δ... (απόφαση .../16.10.2008, Θέμα Ζ3), Οδηγό Χρηματοδότησης και Διαχείρισης του Ειδικού Λογαριασμού του Δ...(Β' .../9.3.2009), ο οποίος, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 5, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, ορίζει ότι «5.1.Δικαίωμα υποβολής πρότασης για έγκριση από την Επιτροπή Ερευνών, από τις εξωτερικές πηγές και τις εσωτερικές πηγές, που αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο, έχουν καταρχήν τα μέλη του εν ενεργεία Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Δ...(...). 5.2 Υποχρεώσεις των Επιστημονικά Υπευθύνων: Ο Ε.Υ. είναι ο αποκλειστικός εντολέας όλων των δαπανών και είναι εξ' ολοκλήρου υπεύθυνος προς την Επιτροπή Ερευνών και προς τον Φορέα Χρηματοδότησης, για την τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων και για την επιστημονική αρτιότητα του εκτελούμενου έργου. Η αποκλειστική ευθύνη για υποχρεώσεις έναντι τρίτων που προκύπτουν κατά την υλοποίηση του κάθε έργου, σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους του, καθώς και για οποιαδήποτε ζημία ήθελε προκληθεί σε τρίτους ή/και από τη μη συμμόρφωση της ερευνητικής ομάδας, είναι του Ε.Υ. Στην περίπτωση των καταλογισμών, η Σύγκλητος του Δ...είναι το αρμόδιο όργανο για να αποφασίσει τη διαδικασία απόδοσης του ποσού του καταλογισμού, κατόπιν εισηγήσεως της Επιτροπής Ερευνών», στο άρθρο 8 ότι «(...) Για κάθε εκτελούμενο έργο απαραίτητη είναι η ύπαρξη Επιστημονικού Υπευθύνου. Ο ΕΥ είναι, συνήθως, ο συντάκτης της πρότασης που υποβάλλεται (...). Οι προβλεπόμενες στον προϋπολογισμό δαπάνες του έργου πραγματοποιούνται με εντολή του ΕΥ, σύμφωνα με το άρθρο 7 της υπ' αριθμ. 679/22.8.1996 κοινής υπουργικής απόφασης, τις σχετικές αποφάσεις της Επιτροπής Ερευνών και σύμφωνα με την υπογεγραμμένη σύμβαση με το φορέα χρηματοδότησης, εφόσον ρητά προβλέπονται στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό (...). Για κάθε δαπάνη απαιτούνται πρωτότυπα στοιχεία του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, τα οποία και εκδίδονται στα παρακάτω στοιχεία (...). Τα παραστατικά του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων θα πρέπει να υποβάλλονται έγκαιρα για την λογιστική τους τακτοποίηση στη Γραμματεία του Ειδικού Λογαριασμού, σύμφωνα με τις κείμενες νομικές διατάξεις (...))».

Ε. Κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων, συνάγεται, μεταξύ άλλων, ότι ο συσταθείς στο Δ... ... Ειδικός Λογαριασμός για την αξιοποίηση των κονδυλίων επιστημονικής έρευνας δεν παύει, παρά τη διοικητική, διαχειριστική και δημοσιονομική του αυτοτέλεια από το ως άνω Πανεπιστήμιο, να αποτελεί χρηματική διαχείριση νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, καθόσον χρηματοδοτείται και με δημόσιο χρήμα (βλ. 287-288, 746-750/2017, 27/2010 Ολ. ΕΣ.). Κατά συνέπεια, τα διαχειριζόμενα τα κονδύλια του Λογαριασμού αυτού όργανα ευθύνονται ως υπόλογοι για τα μη νομίμως εκταμιευθέντα από αυτούς ποσά, ειδικότερα δε την ιδιότητα και τις ευθύνες του υπολόγου του ως άνω Ειδικού Λογαριασμού φέρει και ο Επιστημονικός

Απόφαση 0214/2020

Υπεύθυνος του έργου, κατ' εντολήν του οποίου άλλωστε πραγματοποιείται σε βάρος του εν λόγω Λογαριασμού κάθε δαπάνη απαραίτητη για την εκτέλεση των ερευνητικών και τεχνολογικών προγραμμάτων και έργων που χρηματοδοτούνται από τον Λογαριασμό (βλ. IV Τμ. 3759, 3760/2013, 1753/2012).

ΣΤ. Τέλος, με τη διάταξη του άρθρου 36 παρ. 3 του νόμου 3848/2010 «Αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού - καθιέρωση κανόνων αξιολόγησης και αξιοκρατίας στην εκπαίδευση και λοιπές διατάξεις» (Α' 71) -βλ. και άρθρο 81 του ν. 4129/2013- ορίζεται ότι «Το Ελεγκτικό Συνέδριο, κατά την εκδίκαση του ένδικου μέσου της έφεσης ενώπιον των Τμημάτων του (...) σε υποθέσεις από καταλογιστικές πράξεις, που εκδόθηκαν από οποιαδήποτε αιτία σε βάρος των μελών των Επιτροπών Διαχείρισης των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας των Α.Ε.Ι. (...), σε βάρος Επιστημονικών Υπευθύνων έργων που διαχειρίζονται οι Ε.Λ.Κ.Ε. ή σε βάρος υπαλλήλων της οικονομικής διαχείρισης τούτων, από μονομελή ή συλλογικά όργανα της Διοίκησης ή από όργανα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση του βαρυνόμενου με τον καταλογισμό, που υποβάλλεται με το δικόγραφο του ένδικου μέσου ή των πρόσθετων λόγων αυτού, να μειώσει το ποσό του καταλογισμού ως το ένα δέκατο του καταλογισθέντος ποσού, καθώς και να απαλλάξει τον υπαίτιο από τις προσαυξήσεις ή τόκους επί του καταλογισθέντος κεφαλαίου αν υφίσταται ελαφρά αμέλεια αυτού. Για την πιο πάνω μείωση ή απαλλαγή το Δικαστήριο συνεκτιμά το βαθμό της υπαιτιότητας του καταλογισθέντος, την προσωπική και οικογενειακή οικονομική του κατάσταση, τη βαρύτητα της δημοσιονομικής παράβασης, τις συνθήκες τέλεσης της και το επελθόν από αυτήν αποτέλεσμα. Το Δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει, επίσης, τον καταλογισθέντα από το συνολικό ποσό του καταλογισμού, αν κρίνει ότι συνέτρεχε στο πρόσωπο του καταλογισθέντος συγγνωστή πλάνη για το δημιουργηθέν έλλειμμα. Εξαιρούνται των ρυθμίσεων της παρούσας καταλογιστικές πράξεις οι οποίες αφορούν έξοδα παράστασης αιρετών οργάνων Α.Ε.Ι. ή κατάχρηση δημοσίου χρήματος προς ίδιον όφελος». Με την ανωτέρω διάταξη πραγματώνεται από τον κοινό νομοθέτη η συνταγματική αρχή της αναλογικότητας, υπό την έννοια ότι το ύψος του επιβαλλόμενου καταλογισμού δεν συνδέεται κατά τρόπο άκαμπτο με το ύψος του διαπιστωθέντος ελλείμματος, αλλά παρέχεται η ευχέρεια στο Τμήμα, όταν επιλαμβάνεται έφεσης κατά σχετικής καταλογιστικής απόφασης, να προβεί, ακόμα και αυτεπαγγέλτως, στην άρση του καταλογισμού σε περίπτωση συγγνωστής πλάνης του υπολόγου ή στη μείωση του καταλογισθέντος ποσού, κατόπιν συνεκτίμησης του βαθμού υπαιτιότητας αυτού και της προσωπικής και οικογενειακής οικονομικής του κατάστασης, της βαρύτητας της δημοσιονομικής παράβασης, των συνθηκών υπό τις οποίες τελέστηκε, καθώς και του επελθόντος αποτελέσματος (Ολομ. Ελ.Συν. 1393/2018, 750/2017, 890/2016).

ΙΙΙ. Στην κρινόμενη υπόθεση, από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα: **Α.** Με τη .../21.7.2004 απόφαση της Επιτροπής Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Δ... αποφασίστηκε, κατόπιν αιτήματος του εκκαλούντος, Καθηγητή Οφθαλμολογίας του εν λόγω Πανεπιστημίου, η ένταξη στον Ειδικό Λογαριασμό του έργου «Α» (ΕΛ.Κ.Ε...../Δ...), με κωδικό ... (νέος κωδικός ...), το οποίο επρόκειτο να λειτουργεί ως Εργαστήριο Παροχής Υπηρεσιών της Πανεπιστημιακής Οφθαλμολογικής Κλινικής του Δ... Π..., η δε οικονομική διαχείριση, καθώς και η λειτουργία του Κέντρου αυτού υπήχθη στον ανωτέρω Ειδικό Λογαριασμό, ενώ ως Επιστημονικός Υπεύθυνος της λειτουργίας του Κέντρου ορίστηκε ο εκκαλών. Με το Α.Π. .../23.8.2004 έγγραφο του Προέδρου της Επιτροπής Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού ο εκκαλών ενημερώθηκε για τη λήψη της ως άνω απόφασης και τους όρους ανάληψης της διαχείρισης του εν λόγω έργου. Μεταγενέστερα, με τη .../18.1.2006 απόφαση της Επιτροπής Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού

Απόφαση 0214/2020

αποφασίστηκε ομοίως η υπαγωγή στον Ειδικό Λογαριασμό της οικονομικής διαχείρισης του έργου «Β» με κωδικό έργου ΚΕ ... (νέος κωδικός ...), η χρηματοδότηση του οποίου επρόκειτο να προέλθει από τις παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους ιδιώτες – ασθενείς, με Επιστημονικό Υπεύθυνο τον εκκαλούντα. Με το Α.Π. .../20.1.2006 έγγραφο του Προέδρου της Επιτροπής Ερευνών ο εκκαλών ενημερώθηκε για τη λήψη της ως άνω απόφασης και τους όρους ανάληψης της διαχείρισης του εν λόγω έργου. Περαιτέρω και το έργο «Γ» με κωδικό έργου ... (νέος κωδικός ...), υπήχθη στη διαχείριση του ως άνω Ειδικού Λογαριασμού κατόπιν της .../7.6.2007 απόφασης της Επιτροπής Ερευνών, με Επιστημονικό Υπεύθυνο τον εκκαλούντα. Ειδικότερα, ο εκκαλών ενημερώθηκε ότι κατόπιν αίτησής του, ως Επιστημονικού Υπευθύνου των ως άνω έργων, η Γραμματεία του Ειδικού Λογαριασμού θα εξέδιδε θεωρημένες αποδείξεις παροχής υπηρεσιών στην αρμόδια ΔΟΥ (Α΄ ...), που ακολούθως θα παρέδιδε με πρακτικό παράδοσης – παραλαβής στον εκκαλούντα, ο οποίος θα είχε την αποκλειστική ευθύνη για την τήρηση όλων των παραστατικών και στοιχείων (Βιβλίο ΑΠΥ, Βιβλίο Εισερχομένων Ασθενών κ.λπ.), καθώς και για την είσπραξη των εσόδων που θα προέκυπταν από την εξέταση των ασθενών, τα οποία στο τέλος κάθε ημερολογιακού μήνα έπρεπε να κατατίθενται σε τραπεζικό λογαριασμό του Ειδικού Λογαριασμού που ετηρείτο στην Εμπορική Τράπεζα. Επίσης, στο τέλος κάθε ημερολογιακού μήνα έπρεπε να κατατίθενται στη Γραμματεία του Ειδικού Λογαριασμού αντίγραφα όλων των εκδοθέντων παραστατικών από την εξέταση των ασθενών, συνοδευόμενα από μηχανογραφημένη κατάσταση με τα εξής στοιχεία για κάθε ασθενή: ονοματεπώνυμο, ΑΦΜ, ημερομηνία εξέτασης, εισπραχθέν ποσό. Τέλος, για την οικονομική διαχείριση των έργων θα ίσχυαν οι διατάξεις της .../22.8.1996 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής και Θρησκευμάτων, οι κανόνες του Οδηγού Χρηματοδότησης του Ειδικού Λογαριασμού, καθώς και οι σχετικές αποφάσεις της Επιτροπής Ερευνών.

Β. Στο ΕΛ.Κ.Ε...../Δ... απασχολήθηκε και η Χ... Σ... κατά το χρονικό διάστημα από 1.9.2007 έως την απομάκρυνσή της το 2012, με ετήσιες συμβάσεις έργου που συνάπτονταν μεταξύ του Ειδικού Λογαριασμού, της ίδιας και του εκκαλούντος, ως Επιστημονικού Υπευθύνου των έργων. Όπως ειδικότερα προκύπτει από την .../26.1.2011 σύμβαση μεταξύ των ανωτέρω μερών καθώς και τις προηγούμενες αυτής (βλ. και τις από 15.10.2010, 31.8.2009, 15.7.2008 και 2.10.2007 συμβάσεις ομοίου περιεχομένου), η εν λόγω υπάλληλος ανέλαβε την εκπόνηση του έργου «Στατιστική επεξεργασία και ανάλυση στοιχείων που προκύπτουν από τις οφθαλμολογικές εξετάσεις με παραδοτέα: α) στατιστικούς πίνακες στοιχείων και β) διεκπεραίωση αλληλογραφίας». Στην παράγραφο 6 της εν λόγω σύμβασης οριζόταν ότι «Ο Επιστημονικά Υπεύθυνος Κ... Β... έχει τη γενικότερη ευθύνη/έλεγχο του παρεχόμενου έργου από τον «Ανάδοχο» και θέτει τις γενικές και ειδικές παραμέτρους για την ποιοτική και ποσοτική εκτέλεση του έργου αυτού». Ωστόσο, παρά το περιορισμένο εύρος των καθηκόντων της Χ... Σ... που αναγράφεται στις προμνησθείσες συμβάσεις έργου, στην πραγματικότητα είχε ανατεθεί σ' αυτήν το σύνολο των διοικητικών εργασιών που αφορούσαν τη λειτουργία του ΕΛ.Κ.Ε....., στις οποίες περιλαμβανόταν η είσπραξη χρημάτων από τους ασθενείς για τις παρεχόμενες υπηρεσίες, η έκδοση σχετικών αποδείξεων παροχής υπηρεσιών η κατάθεση των εισπραττομένων ποσών σε τραπεζικό λογαριασμό του Ειδικού Λογαριασμού, η τήρηση των σχετικών λογιστικών βιβλίων και η απόδοση λογαριασμού σε σχέση με τα εισπραχθέντα ποσά.

Γ. Περαιτέρω, από τον διενεργηθέντα διαχειριστικό οικονομικό έλεγχο στον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Δ...(κατόπιν της .../.../ΔΥΝΟ/2.7.2014 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών ύστερα από σχετικές έγγραφες παραγγελίες του Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών ... και της Εισαγγελίας Πρωτοδικών ...),

Απόφαση 0214/2020

το από ...2012 πόρισμα της διενεργηθείσας ΕΔΕ από τον Καθηγητή του εν λόγω Πανεπιστημίου Γ... Π..., την .../2017 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Κακουρηγημάτων ... και το από 7.2.2012 υπηρεσιακό σημείωμα της Αναπληρώτριας Προϊσταμένης της Γραμματείας του Ειδικού Λογαριασμού Τ... Μ... και της Προϊσταμένης του Τμήματος Λογιστηρίου της Γραμματείας του Ειδικού Λογαριασμού Σ... Α..., προκύπτουν τα εξής: Περί τα μέσα Ιανουαρίου 2012, το Λογιστήριο του Ειδικού Λογαριασμού ζήτησε από τους Υπευθύνους των Έργων την επιστροφή των τελευταίων θεωρημένων μπλοκ αποδείξεων που ήταν σε χρήση και συγκεκριμένα ζητήθηκε η επιστροφή των τελευταίων μπλοκ αποδείξεων παροχής υπηρεσιών για υπηρεσίες που παρέχονταν στην Α... και είχαν θεωρηθεί από την έως τότε αρμόδια Δ.Ο.Υ. ..., προκειμένου να σφραγιστούν, διότι επρόκειτο να δημιουργηθεί υποκατάστημα του Ειδικού Λογαριασμού στην Α... υπαγόμενο στη Δ.Ο.Υ. Α..., από την οποία και θα εκδίδονταν, τα σχετικά μπλοκ (μέχρι τότε τα μπλοκ εκδίδονταν από τη Δ.Ο.Υ. ..., όπου βρίσκεται η έδρα του Ειδικού Λογαριασμού). Κατόπιν ελέγχου του Λογιστηρίου του Ειδικού Λογαριασμού του Δ...επί των αποδείξεων παροχής υπηρεσιών και των βιβλίων επίσκεψης ασθενών των προαναφερομένων έργων, διαπιστώθηκε ότι, όσον αφορά το έργο «Α» (ΕΛ.Κ.Ε.....), δεν είχαν υποβληθεί αποδείξεις στη Γραμματεία του Ειδικού Λογαριασμού από τις 24.10.2011, ενώ όσον αφορά το έργο «Β», δεν είχαν υποβληθεί αποδείξεις παροχής υπηρεσιών από τις 18.10.2011 και εντεύθεν· επιπροσθέτως, δε, δεν είχαν κατατεθεί και τα έσοδα των προαναφερομένων έργων που αντιστοιχούσαν στα ανωτέρω χρονικά διαστήματα. Κατόπιν τούτων, η Προϊσταμένη του Ειδικού Λογαριασμού ζήτησε από τη Χ... Σ... να διαβιβάσει άμεσα όλες τις Α.Π.Υ. και να καταθέσει τα αντίστοιχα ποσά σε τραπεζικό λογαριασμό του Ειδικού Λογαριασμού. Η ανωτέρω αρχικώς επικαλέστηκε προσωρινή αδυναμία να επιστρέψει τα μπλοκ των Α.Π.Υ., επειδή αδυνατούσε να τα βρει, εν συνεχεία όμως ισχυρίστηκε ότι τα είχε απολέσει. Κατόπιν τούτου, της χορηγήθηκε προθεσμία μέχρι 30.1.2012, προκειμένου να διαβιβάσει όλες τις αποδείξεις στο Λογιστήριο της Γραμματείας του Ειδικού Λογαριασμού και να καταθέσει το αντίτιμο αυτών στον τραπεζικό λογαριασμό του Ειδικού Λογαριασμού. Την 1.2.2012 πραγματοποιήθηκε συνάντηση του εκκαλούντος με τη Χ... Σ..., παρουσία του Προϊσταμένου της Γραμματείας του Ειδικού Λογαριασμού, Αναπληρωτή Καθηγητή Δ. Κ...και των υπαλλήλων Τ... Μ... και Σ... Α.... Στη συνάντηση αυτή, η Χ... Σ... ομολόγησε ότι δεν είχε απολέσει τα μπλοκ των αποδείξεων που αφορούσαν τις εισπράξεις των εσόδων των προαναφερομένων έργων, αλλά ότι δεν είχε διαβιβάσει τα στελέχη των εν λόγω αποδείξεων στη Γραμματεία του Ειδικού Λογαριασμού, επειδή δεν υπήρχε το αντίτιμο αυτών. Ειδικότερα, ισχυρίστηκε ότι περί τα μέσα του 2010 είχε πάρει στην οικία της ποσό 30.000 ευρώ περίπου από τις εισπράξεις των ανωτέρω έργων, προκειμένου να το καταθέσει στον Ειδικό Λογαριασμό. Το ποσό αυτό, κατά τους ισχυρισμούς της, εκλάπη από την οικία της από άτομο του οποίου την ταυτότητα δεν γνώριζε, χωρίς ωστόσο να αναφέρει το περιστατικό αυτό στην Αστυνομία. Προκειμένου, δε, να αναπληρώσει το κλαπέν χρηματικό ποσό κατέφυγε σε τοκογλυφικό δανεισμό, με ιδιαίτερα υψηλό επιτόκιο (επιτόκιο 50%), με αποτέλεσμα την αύξηση του χρέους και την αδυναμία αποπληρωμής του, ενώ στη συνέχεια, προκειμένου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που είχαν δημιουργηθεί από τον ανωτέρω δανεισμό, ελάμβανε χρήματα από τα έσοδα του ΕΛ.Κ.Ε....Συγκεκριμένα, ανέφερε ότι στις περιπτώσεις που δεν ήταν δυνατή η εποπτεία του εκκαλούντος ως προς την εισπράξη χρηματικών ποσών από τους ασθενείς (λόγω διενέργειας από αυτόν χειρουργικών πράξεων ή άλλων υποχρεώσεών του), η ίδια εισέπραττε χρήματα από τους ασθενείς και εξέδιδε σχετικές αποδείξεις οι οποίες, ωστόσο, δεν είχαν ημερομηνία ή σε ορισμένες περιπτώσεις άλλαζε την ημερομηνία στο στέλεχος, ώστε στο τέλος του μήνα το ποσό των χρημάτων που κατέθετε στην τράπεζα

Απόφαση 0214/2020

να συμφωνεί με τις αντίστοιχες εκδοθείσες Α.Π.Υ.. Επίσης, στην από 1.2.2012 έγγραφη ομολογία της που επισυνάπτεται στην ΑΠ .../13.2.2012 αναφορά του εκκαλούντος προς τον Πρύτανη του Δ...και τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ερευνών του Δ...αναφέρει τα εξής: «Φυσικά ούτε ο καθηγητής κ. Κ..., ούτε ο Ειδικός Λογαριασμός είχαν αντιληφθεί το παραμικρό, αλλά και η πρόθεσή μου ήταν να επιστρέψω τα χρήματα». Τελικώς, κατόπιν της επιστροφής από τη Χ... Σ... των μπλοκ των αποδείξεων και του ελέγχου αυτών, διαπιστώθηκε ότι δεν είχαν διαβιβαστεί στη Γραμματεία του Ειδικού Λογαριασμού του Δ...οι υπ' αριθμ. 695 έως και 836, σειράς Γ', αποδείξεις (συνολικά 142 στελέχη αποδείξεων παροχής υπηρεσιών), συνολικής αξίας 15.720 ευρώ, που αφορούσαν την εισπραξη εσόδων του έργου Α με κωδικό ..., καθώς και οι υπ' αριθμ. 502 έως 583, σειράς Ε' αποδείξεις (συνολικά 81 στελέχη αποδείξεων παροχής υπηρεσιών), συνολικής αξίας 70.750 ευρώ, που αφορούσαν την εισπραξη εσόδων του έργου Β με κωδικό ..., το συνολικό, δε, έλλειμμα εσόδων που αντιστοιχούσαν στις εν λόγω αποδείξεις ανερχόταν στο ποσό των 86.470 ευρώ. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι υπήρξε παραποίηση και μη αναγραφή των ημερομηνιών έκδοσης των Α.Π.Υ. (στα στελέχη που παραδόθηκαν είτε δεν είχε αναγραφεί η ημερομηνία έκδοσης των αποδείξεων είτε η αναγραφόμενη ήταν σαφώς παραποιημένη με σβήσιμο της ημερομηνίας και αναγραφή άλλης ημερομηνίας πάνω από τη διαγραφείσα). Επιπροσθέτως, κατόπιν της διαβίβασης από τον εκκαλούντα καταστάσεων ασθενών από τους οποίους εισπράχθηκαν εξέταστρα κατά το χρονικό διάστημα από 16.11.2011 έως 26.1.2012 (σχ. το ΑΠ .../13.3.2012 έγγραφο), διαπιστώθηκε ότι είχαν εισπραχθεί εξέταστρα, χωρίς όμως να έχουν εκδοθεί αντίστοιχες αποδείξεις παροχής υπηρεσιών, επιπλέον δε, τα εισπραχθέντα χρηματικά ποσά για τα οποία δεν είχαν εκδοθεί αντίστοιχες Α.Π.Υ., δεν είχαν κατατεθεί στον τραπεζικό λογαριασμό του Ειδικού Λογαριασμού. Το εν λόγω έλλειμμα προσδιορίστηκε στο ποσό των 28.920 ευρώ [18.800 ευρώ για το έργο «Β», 4.620 ευρώ για το έργο «Α» (ΕΛ.Κ.Ε..../Δ...) και 5.500 ευρώ για το έργο «Γ», διαμορφώνοντας το συνολικό έλλειμμα του Ειδικού Λογαριασμού στο ποσό των 115.390 ευρώ.

Δ. Για τις προαναφερόμενες πράξεις, που συνιστούν το αδίκημα της κατ' εξακολούθηση υπεξαίρεσης αντικειμένου ιδιαίτερα μεγάλης αξίας που το έχουν εμπιστευθεί στον υπαίτιο λόγω της ιδιότητάς του ως εντολοδόχου, η Χ... Σ..., με την .../2017 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Κακουρηγημάτων ..., κρίθηκε ένοχη και καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης 4 ετών με αναστολή. Ειδικότερα, κρίθηκε ένοχη του ότι με περισσότερες πράξεις της, που αποτελούν εξακολούθηση του ίδιου εγκλήματος, ιδιοποιήθηκε παράνομα χρηματικό ποσό ύψους 115.390 ευρώ, εκδίδοντας παραποιημένες αποδείξεις και αντίστοιχα τηρώντας τα σχετικά λογιστικά βιβλία, ώστε στο τέλος κάθε μήνα να συμπίπτει το ποσό των εκδιδομένων από αυτήν παραστατικών και τηρουμένων βιβλίων με το χαμηλότερο (αφαιρουμένων των ιδιοποιηθέντων χρημάτων) ποσό που κατέθετε στον τραπεζικό λογαριασμό του Ειδικού Λογαριασμού. Εξάλλου, και το ως άνω πόρισμα της διενεργηθείσας Ε.Δ.Ε. κατέληξε στο συμπέρασμα ότι βασική υπεύθυνη για τη μη καταβολή στον Ε.Λ.Κ.Ε. του ποσού των 115.390 ευρώ είναι η Χ... Σ..., η οποία αποδέχθηκε εγγράφως και ιδιοχείρως τις πράξεις της, με συνέπεια να υπάρχουν ενδείξεις για την τέλεση από αυτήν του αδικήματος της υπεξαίρεσης. Περαιτέρω, στο ίδιο πόρισμα αναφέρεται ότι η παράνομη δραστηριότητα της Χ... Σ... φαίνεται ότι διέλαθε της προσοχής του εκκαλούντος, ο οποίος υπείχε υποχρέωση ελέγχου αυτής, χωρίς ωστόσο να προκύπτουν αποχρώσεις ενδείξεις για απόκτηση από αυτόν παράνομου οφέλους επί ζημιά της περιουσίας του ΕΛ.Κ.Ε....

Ε. Για την αποκατάσταση του διαπιστωθέντος ελλείμματος συντάχθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 38 παρ. 4 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 (Α' 52) Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο και 154 του π.δ.

Απόφαση 0214/2020

1225/1981 (Α' 304), το .../2016 Φύλλο Μεταβολών και Ελλείψεων (Φ.Μ.Ε.) της Επιτροπής του Ελεγκτικού στον Ν. ..., το οποίο κοινοποιήθηκε στον εκκαλούντα στις 14.11.2016 και δεν εκτελέστηκε. Κατόπιν τούτου, με την προσβαλλόμενη .../2017 πράξη της Επιτροπής στον Ν. ..., καταλογίστηκε σε βάρος του εκκαλούντος, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τη Χ... Σ..., το ποσό των 115.390 ευρώ, πλέον νομίμων προσανξήσεων, με την αιτιολογία ότι συνιστά έλλειμμα στη διαχείριση του ως άνω Ειδικού Λογαριασμού κατά τα οικονομικά έτη 2011 και 2012.

IV. Ήδη, με την κρινόμενη έφεση, όπως οι λόγοι αναπτύσσονται με το από 8.3.2018 υπόμνημα, ο εκκαλών στρέφεται κατά της ανωτέρω καταλογιστικής πράξης και ζητεί την ακύρωσή της προβάλλοντας, μεταξύ άλλων, ότι: α) Το διαπιστωθέν έλλειμμα δεν οφείλεται σε δική του υπαιτιότητα, αλλά είναι απόρροια της διαχειριστικής δράσης της Χ... Σ..., η οποία ήταν επιφορτισμένη με το σύνολο των διαχειριστικών καθηκόντων του ΕΛ.Κ.Ε....Ειδικότερα, ο εκκαλών προβάλλει ότι αυτός δεν είχε καμία συμμετοχή ή ανάμειξη στην οικονομική διαχείριση και τις συναλλαγές με τους ασθενείς, καθώς είχε αναλάβει μόνο την ευρύτερη εποπτεία των διοικητικών εργασιών που απαιτούνταν για την ορθή τήρηση των όρων πραγματοποίησης του ερευνητικού έργου του ΕΛ.Κ.Ε....Αντιθέτως, η Χ... Σ..., ως απόφοιτος του Τμήματος Λογιστικής των ΤΕΙ ..., η οποία είχε εργαστεί και ως λογίστρια πριν από την πρόσληψή της από τον Ειδικό Λογαριασμό, ήταν επιφορτισμένη με το σύνολο των διαχειριστικών καθηκόντων του ΕΛ.Κ.Ε....., ήτοι την έκδοση Α.Π.Υ., την τήρηση των λογιστικών βιβλίων, τη διαφύλαξη των σχετικών παραστατικών, την είσπραξη χρημάτων από τους ασθενείς, την κατάθεση των ποσών σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό του Ειδικού Λογαριασμού και την απόδοση λογαριασμού σχετικά με την ανωτέρω διαχείριση. Η ανωτέρω κατανομή καθηκόντων (διοικητικών αφενός και επιστημονικών αφετέρου) αποσκοπούσε στο να μπορεί ο εκκαλών να ασχοληθεί απερίσπαστα με την καθαρά επιστημονική εργασία, καθώς ήταν επικεφαλής όλου των απασχολούμενου στον τομέα αυτό προσωπικού (ιατρών, ερευνητών, νοσηλευτών και επιστημόνων άλλων ειδικοτήτων), ενώ ως Επιστημονικός Υπεύθυνος του ΕΛ.Κ.Ε....ασχολείτο με την επίβλεψη και λήψη των κεντρικών μόνο διοικητικών αποφάσεων. Συναφώς, ο εκκαλών προβάλλει ότι κατέβαλε τη στοιχειώδη επιμέλεια του μέσου συντετού και ευσυνείδητου ανθρώπου, κινούμενου μέσα στον κύκλο της επαγγελματικής και κοινωνικής του δραστηριότητας ως προς την παρακολούθηση της τήρησης των νόμιμων διαδικασιών εκ μέρους της Χ... Σ..., ωστόσο ήταν αντικειμενικά αδύνατος ο έλεγχος από αυτόν όλων των διαχειριστικών πράξεων της εν λόγω υπαλλήλου και η άμεση διαπίστωση των παράνομων ενεργειών της, λόγω της χρήσης από αυτήν ιδιαίτερων τεχνασμάτων, ώστε το ποσό που κατέθετε στην Τράπεζα να συμφωνεί πλήρως με τις καταστάσεις και τις Α.Π.Υ. που εμφάνιζε στον ίδιο και παρέδιδε στη Γραμματεία του Ειδικού Λογαριασμού. Σε αυτό, κατά τους ισχυρισμούς του εκκαλούντος, συνέβαλε και το γεγονός ότι η εν λόγω υπάλληλος δεν ήταν υποχρεωμένη να υποβάλλει και το μπλοκ με τα στελέχη των Α.Π.Υ., παρά μόνο όταν αυτό εξαντλείτο, με συνέπεια να παραποιεί τα στοιχεία με τέτοιο τρόπο, ώστε οι αποδείξεις που περιέχονταν στο μπλοκ να συμφωνούν με τις καταστάσεις των ασθενών και τα κατατεθέντα χρηματικά ποσά μέχρι την ημερομηνία της τελευταίας Α.Π.Υ.. Μολονότι, δε, ο ίδιος, στο τέλος σχεδόν κάθε ημερολογιακού μήνα, έλεγχε εάν οι εκδοθείσες αποδείξεις παροχής υπηρεσιών συμφωνούσαν με τις καταστάσεις ασθενών, τα εμφανιζόμενα ως εισπραχθέντα ποσά και τις καταθέσεις που είχε πραγματοποιήσει η Χ... Σ... στον Ειδικό Λογαριασμό, δεν μπορούσε να διαπιστώσει τις παράνομες ενέργειές της, ενώ δεν είχε τη δυνατότητα ή τις γνώσεις να πραγματοποιήσει άλλο είδος ελέγχου. β) Η προσβαλλόμενη πράξη είναι πλημμελώς αιτιολογημένη, καθώς περιορίζεται στην αναφορά της ιδιότητάς του ως Επιστημονικού Υπευθύνου, χωρίς να θεμελιώνεται η ιδιότητά του ως υπόλογου ή ως

Απόφαση 0214/2020

συνευθυνόμενου. Ειδικότερα, ο εκκαλών προβάλλει ότι δεν προκύπτει από την προσβαλλόμενη πράξη η αρμοδιότητά του να διαχειρίζεται τις ταμειακές εισροές και να αποδίδει στους ασθενείς τα αντίστοιχα παραστατικά, ενώ επίσης δεν προκύπτει η συμβολή του στην παραποίηση των παραστατικών στοιχείων ούτε υπάρχει οποιαδήποτε αναφορά σε δική του ορισμένη κατά τόπο, χρόνο και τόπο διαχειριστική ενέργεια, συνδεδεμένη αιτιωδώς με το διαπιστωθέν έλλειμμα. Επίσης, ελλείπει η ακριβής περιγραφή του τρόπου που προέκυψε το έλλειμμα, ο χρόνος δημιουργίας του και η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της ανάμειξής του στη διαχείριση και τη δημιουργία του ελλείμματος, καθώς και τα στοιχεία που θεμελιώνουν το ύψος του καταλογιζόμενου ποσού. γ) Η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε κατά παραβίαση του δικαιώματός του σε προηγούμενη ακρόαση, αφού πριν από την έκδοσή της δεν κλήθηκε προκειμένου να εκφράσει τις απόψεις του. Ειδικότερα, δεν έλαβε γνώση πριν από την έκδοση της καταλογιστικής πράξης του περιεχομένου της πορισματικής έκθεσης, στην οποία αναφέρονται αναλυτικά τα ευρήματα του διαχειριστικού ελέγχου, η αιτιολογία του καταλογισμού, το ποσό του καταλογισμού και κάθε άλλο κρίσιμο στοιχείο.

V. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα έγιναν ανωτέρω δεκτά, το Τμήμα κρίνει ότι ο εκκαλών ευθύνεται ως υπόλογος για τη δημιουργία του διαπιστωθέντος ελλείμματος στον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου (Ε.Λ.Κ.Ε. Δ...), καθόσον ως Επιστημονικός Υπεύθυνος των έργων «Α» (ΕΛ.Κ.Ε...../Δ...) με κωδικό ... (νέος κωδικός ...), «Β» με κωδικό έργου ΚΕ ... (νέος κωδικός ...) και «Γ» με κωδικό έργου ... (νέος κωδικός ...) είχε, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία αλλά και τις αποφάσεις ένταξης των ανωτέρω έργων στον ως άνω Ειδικό Λογαριασμό, αναλάβει την ευθύνη της διαχείρισης αυτών, μεταξύ άλλων, όσον αφορούσε την παρακολούθηση των ταμειακών εισροών από τα εξέταστρα ασθενών και την απόδοση αυτών στον Ειδικό Λογαριασμό. Ειδικότερα, είχε αναλάβει την αποκλειστική ευθύνη της τήρησης όλων των θεωρημένων βιβλίων και στοιχείων (αποδείξεων παροχής υπηρεσιών που εκδίδονταν από τη Γραμματεία και παραδίδονταν σε αυτόν μετά από αίτησή του και βιβλίου επίσκεψης ασθενών), της είσπραξης των εσόδων από την παροχή υπηρεσιών προς τρίτους, της κατάθεσης αυτών στο τέλος κάθε ημερολογιακού μήνα σε τραπεζικό λογαριασμό με δικαιούχο τον Ε.Λ.Κ.Ε./Δ... και της κατάθεσης στη Γραμματεία του Ε.Λ.Κ.Ε. αντιγράφων όλων των εκδοθέντων παραστατικών που αντιστοιχούσαν στην εξέταση των ασθενών που είχε ενεργήσει, συνοδευομένων από μηχανογραφημένη κατάσταση με καταχώρηση για κάθε ασθενή ονοματεπώνυμου, ΑΦΜ, ημερομηνίας εξέτασης, εισπραχθέντος ποσού. Συνεπώς, η διενέργεια των διαχειριστικών πράξεων που αφορούσαν τα ανωτέρω έργα υπαγόταν αποκλειστικά στη δική του ευθύνη, με αποτέλεσμα η ανάθεση σχετικών καθηκόντων σε τρίτο πρόσωπο, ήτοι στη Χ... Σ... να μη δύναται να άρει τη δημοσιολογιστική ευθύνη που τον βαρύνει. Τούτο, δε, διότι ο ίδιος ανέθεσε εξ ολοκλήρου τη διενέργεια των σχετικών διαχειριστικών πράξεων στην εν λόγω υπάλληλο, χωρίς περαιτέρω να ασκεί τη δέουσα εποπτεία επί των πράξεων διαχείρισης που ο ίδιος είχε εκχωρήσει σ' αυτήν, παρέχοντάς της με τον τρόπο αυτό το περιθώριο να προβεί, με τον προεκτεθέντα τρόπο, στην παράνομη ιδιοποίηση μέρους των εσόδων των ανωτέρω έργων. Οι ισχυρισμοί δε του εκκαλούντος ότι ο ίδιος επέβλεπε τη Χ... Σ..., όμως δεν μπορούσε με κανένα τρόπο να διαπιστώσει τις παράνομες πράξεις της λόγω των ιδιαίτερων τεχνασμάτων που αυτή χρησιμοποιούσε, είναι απορριπτέες, αφενός μεν διότι στην προκειμένη περίπτωση υπήρξαν παραβάσεις του Κ.Β.Σ. (έκδοση Α.Π.Υ. χωρίς ημερομηνίες, παραποιήσεις και διαγραφές των αναγραφεισών ημερομηνιών κ.λπ.), οι οποίες θα μπορούσαν ευχερώς να έχουν εντοπιστεί, αφετέρου δε διότι ο εκκαλών όφειλε να έχει προβλέψει τρόπους και ασφαλιστικές δικλίδες (π.χ. με την τήρηση από τον ίδιο του βιβλίου ασθενών ή άλλων καταστάσεων από τις οποίες να προκύπτουν τα στοιχεία των ασθενών, οι

Απόφαση 0214/2020

διενεργηθείσες ιατρικές πράξεις και η εισπραχθείσα αμοιβή), ώστε από τη διασταύρωση των σχετικών στοιχείων να μπορεί να ελέγχει ευχερώς την τήρηση των κανόνων διαχείρισης από τη Χ... Σ... και την απόδοση στον Ε.Λ.Κ.Ε. των εισπραχθέντων από τα έργα χρηματικών ποσών. Εξάλλου, οι διαπιστωθείσες παρανομίες προέκυψαν κατόπιν ελέγχου της Γραμματείας και του Λογιστηρίου του Ε.Λ.Κ.Ε., λόγω ελέγχου του ΣΔΟΕ που βρισκόταν σε εξέλιξη, και όχι από τον ίδιο τον εκκαλούντα, ο οποίος, καθ' όλο τον κρίσιμο χρόνο δεν είχε διενεργήσει κανέναν έλεγχο. Παρά ταύτα, λαμβάνοντας υπ' όψιν το σχετικά μικρό χρονικό διάστημα εντός του οποίου συντελέστηκαν οι ανωτέρω παράνομες πράξεις εκ μέρους της Χ... Σ... (δεν προκύπτει δηλαδή ανεξέλεγκτη δράση της για μακρό χρόνο), καθώς και τις συνθήκες τέλεσης των ως άνω διαχειριστικών παραβάσεων, το Τμήμα κρίνει ότι η υπαιτιότητά του εξικνείται έως του βαθμού της ελαφράς αμέλειας. Περαιτέρω, αβασίμως προβάλλεται από τον εκκαλούντα ότι η καταλογιστική πράξη είναι πλημμελώς αιτιολογημένη. Τούτο, δε, διότι στο σώμα της πράξης αυτής εξειδικεύονται τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά, τα οποία διαπιστώθηκαν από το αρμόδιο όργανο και στοιχειοθετούν αφενός την ιδιότητα του εκκαλούντος ως υπόλογου της συγκεκριμένης διαχείρισης, με αναφορά των ειδικότερων υποχρεώσεων που είχε ως επιστημονικός υπεύθυνος των ως άνω έργων και αφετέρου την ύπαρξη και το ύψος του ελλείμματος στη οικεία διαχείριση, για το οποίο, κατά νόμο τεκμαίρεται η ευθύνη του, γίνεται όμως περαιτέρω και ειδικότερη αναφορά στον χρόνο, τρόπο και ειδικότερες περιστάσεις πρόκλησης αυτού. Επίσης απορριπτέος ως αβάσιμος είναι και ο λόγος έφεσης περί παραβίασης του προβλεπόμενου από το άρθρο 20 παρ. 2 του Συντάγματος δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης του εκκαλούντος, καθώς, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη καταλογιστική πράξη και δεν αμφισβητείται από τον εκκαλούντα, στις 14.11.2016 κοινοποιήθηκε σ' αυτόν το .../2016 Φύλλο Μεταβολών και Ελλείψεων της Επιτροπής του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Νομό ..., σύμφωνα με το οποίο προέκυπτε ευθύνη υπολόγου για τον εκκαλούντα ως επιστημονικό υπεύθυνο των ως άνω έργων, για έλλειμμα ποσού 115.390 ευρώ και συνεπώς παρασχέθηκε σ' αυτόν η δυνατότητα να εκθέσει τις απόψεις του πριν από την έκδοση της δυσμενούς πράξης του καταλογισμού, χωρίς ο ίδιος να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια ή να ζητήσει τη χορήγηση οποιουδήποτε συμπληρωματικού στοιχείου, το οποίο να προκύπτει ότι ο έλεγχος αρνήθηκε να χορηγήσει. Περαιτέρω, το Τμήμα, κατ' εφαρμογή της προαναφερθείσας διάταξης του άρθρου 36 του ν. 3848/2010, συνεκτιμώντας τον βαθμό υπαιτιότητας (ελαφρά αμέλεια) του εκκαλούντος, το ύψος του ελλείμματος, τη βαρύτητα της αποδιδόμενης σ' αυτόν δημοσιονομικής παράβασης, τις συνθήκες τέλεσής της, το επελθόν από αυτήν αποτέλεσμα, καθώς και την οικονομική κατάσταση του εκκαλούντος, όπως αυτή προκύπτει από τη 1507/2017 απόφαση του Τμήματος τούτου [σύμφωνα με την οποία το συνολικό δηλωθέν εισόδημά του, το φορολογικό έτος 2015, ανήλθε στα 60.354,60 ευρώ, της δε συζύγου του στα 27.596,18 ευρώ, ενώ η ετήσια δαπάνη του για μισθώματα οικογενειακής κατοικίας (4.800 ευρώ), κατοικίας για την κάλυψη των στεγαστικών του αναγκών στην Α... (3.960 ευρώ) και ιατρείου (15.000 ευρώ) ανήλθε στα 23.760 ευρώ], κρίνει ότι συντρέχει λόγος μείωσης του καταλογισθέντος με την προσβαλλόμενη πράξη ποσού στα 5/10 αυτού, ήτοι στο ποσό των 57.695 ευρώ. Επιπροσθέτως, συντρέχει περίπτωση πλήρους απαλλαγής του εκκαλούντος από τις επιβληθείσες εις βάρος του προσαυξήσεις, ενόψει του διαγνωσθέντος βαθμού υπαιτιότητάς του.

VI. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή η κρινόμενη έφεση, να μεταρρυθμιστεί η προσβαλλόμενη πράξη, να περιοριστεί το εις ολόκληρον με τη Χ... Σ... καταλογισθέν σε βάρος του εκκαλούντος ποσό σε πενήντα επτά χιλιάδες εξακόσια ενενήντα πέντε (57.695) ευρώ και να απαλλαγεί ο εκκαλών από τις

Απόφαση 0214/2020

επιβληθείσες εις βάρος του προσαυξήσεις. Τέλος, πρέπει, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων, να διαταχθεί η απόδοση σε αυτόν του κατατεθέντος παραβόλου (άρθρο 73 παρ. 4 και 5 του ν. 4129/2013) και να συμψηφιστούν τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδικών (άρθρο 275 παρ. 1 εδ. ε' του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999, Α' 97, αναλόγως εφαρμοζομένου βάσει του άρθρου 123 του π.δ/τος 1225/1981, όπως αυτό ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 3472/2006, Α' 135).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την έφεση του Β... Κ... του Π....

Μεταρρυθμίζει, ως προς τον εκκαλούντα, την .../10.2.2017 καταλογιστική πράξη της Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Ν. ....

Περιορίζει το καταλογισθέν, εις ολόκληρον με τη Χ... Σ..., σε βάρος του εκκαλούντος ποσό στα 5/10 αυτού, ήτοι στο ποσό των πενήντα επτά χιλιάδων εξακοσίων ενενήντα πέντε (57.695) ευρώ και απαλλάσσει αυτόν από τις επιβληθείσες εις βάρος του προσαυξήσεις, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Διατάσσει την απόδοση στον εκκαλούντα του κατατεθέντος παραβόλου.

Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδικών.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 14 Δεκεμβρίου 2018.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΥΡΟΥΔΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΝΟΥΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΟΛΥΜΠΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου στις 11 Φεβρουαρίου 2020.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΜΑΡΙΑ ΒΛΑΧΑΚΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΟΛΥΜΠΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ